

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

**Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa uzruna
Latvijas Republikas Saeimas pavasara sesijas noslēguma sēdē
Rīga, 2018. gada 21. jūnijā**

Ļoti cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze!

Ļoti cienījamie Saeimas deputāti!

Augsti godātais Ministru prezidenta kungs un ministri!

2018. gads ir vēsturisks gads. Mēs svinam Latvijas valstiskuma 100-to gadadienu. Šogad mūs apciemo Eiropas un pasaules valstu vadītāji, apliecinot mums cieņu un apbrīnu par to, cik daudz esam sasnieguši. Mums patiešām ir pamats lepoties ar mūsu Latviju!

Šis gads ir arī Saeimas vēlēšanu gads.

Gads, kad par cilvēku prātiem un izvēlēm notiek nepārtraukta cīņa. Mūsu nelabvēļi visdrīzāk negodprātīgi izmantos demokrātijas instrumentus mūsu valsts vājināšanai un meklēs iespējas ietekmēt vēlēšanas.

Vēlēšanas dod mums iespēju veidot jaunu politisko vidi Latvijā – kur priekšplānā vienmēr tiek izvirzītas sabiedrības kopējās intereses, kur politiķi uzņemas atbildību par saviem vārdiem un rīcību. Vidi, kur katrs iedzīvotājs apzinās savu lomu mūsu valsts veidošanā un stiprināšanā un atbildīgi izmanto sniegto iespēju izvēlēties savus priekšstāvjus Saeimā. Jo rudenī izdarītās izveles atbalsosies vēl daudzus turpmākos gadus, nosakot mūsu valsts attīstības dinamiku.

Cienījamās deputātes! Godājamie deputāti!

Jūs lēmāt par mūsu valstij un tautai svarīgām reformām nodokļu un veselības aprūpes finansēšanas jomās. Šodienas Saeimas sēdes darba kārtībā ir balsojums par izglītības jomas pilnveidošanu.

Cilvēki reģionos man bieži vaicā – kad mēs beigsim reformēt? Mana atbilde ir – pastāvēs, kas pārmainīsies. Katra reforma ir iespēja uzlabot un pilnveidot esošo sistēmu, tā ir pamats pārmaiņām – no labāka uz vēl labāku. Katras reformas pabeigšana ir jauna darba cēliena sākums.

Nākamgad, kad būs apritējis gads pēc nodokļu reformas ieviešanas, būs jāizvērtē, vai un kā tā sekmējusi sociālās nevienlīdzības mazināšanu.

Daudzsološajai ekonomiskajai izaugsmei un iekšzemes kopprodukta pieaugumam jāparādās ne tikai statistikā un optimistiskos ziņu virsrakstos, bet arī jābūt izjūtamam arvien vairāk iedzīvotāju dzīves rocībā. Nevienlīdzība ir viens no lielākajiem mūsu sabiedrības draudiem, bet nebūt ne vienīgais.

Mums ir svarīgi, lai arvien vairāk valsts iedzīvotāju var justies droši un pārliecināti par savu nākotni. Tikai tad mēs varēsim sagaidīt, ka sabiedrība aktīvi iesaistīsies politiskajos procesos un sekos līdzi notikumiem valstī.

Savukārt, ieviešot jauno veselības aprūpes finansēšanas modeli, jāraugās, lai palielinās veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība un pakalpojumu apmaksas prasības visām sabiedrības grupām ir samērīgas un taisnīgas.

Veselības aprūpes nozarei papildus piešķirtais finansējums uzliek divkārtu atbildību. Tas jāizmanto pārdomāti un efektīvi. Ārstiem un medmāsām, arī pacientiem – katram no mums ir jābūt pārliecībai, ka nozares sakārtošana norisinās sabiedrības kopējās interesēs.

Ar tādu pašu apņēmību un atbildību, kā mēs pieņemām lēmumus par savas valsts aizsardzību un drošību, mums ir jāgādā, lai Latvijas iedzīvotāji mūsu valstī jūtas droši par savu bērnu nākotni. Jo tikai tad, kad ģimenes jutīsies drošas par savu un bērnu nākotni, tās izšķirsies par pirmo, otro, trešo un nākamo bērniņu. Svarīgi, lai ikvienam bērnam neatkarīgi no tā, kas ir viņa vecāki un kur viņš dzīvo, būtu pieejama kvalitatīva izglītība. Mūsu valsts attīstība un iedzīvotāju labklājība nākamajās desmitgadēs būs atkarīga no izglītības kvalitātes.

Izmaiņas izglītības jomā ir būtisks un nepieciešams solis pretim zināšanu sabiedrībai un ilgtermiņa konkurētspējai. Zinoša un izglītota sabiedrība dos mums iespējas veidot tādu valsti, kurā plaukst uzņēmējdarbība ar augstu pievienoto vērtību un kura lepojas ar saviem cilvēkiem.

Lai veidotos tāda sabiedrība, ir kritiski jāpārskata visi izglītības līmeņi. Vai pamatskolas mācību metodes un saturs nav aizkavējis citā gadsimtā? Vai vidējās un arodizglītības iestādes sagatavo jaunus cilvēkus patstāvīgai dzīvei? Vai augstskolu Latvijā nav pārāk daudz, un vai tās spēj nodrošināt Rietumu pasaules standartiem atbilstošu un starptautiski konkurētspējīgu augstāko izglītību?

Mēs nevaram mūžīgi meklēt atbildes uz šiem jautājumiem. Tās ir jārod jau šodien – jo nākotne sākas šodien.

Godātie 12. Saeimas deputāti!

Šīs Saeimas laikā ir daudz paveikts.

Mēs esam pieredzējuši atbildīgu rīcību un spēju pieņemt nepieciešamos lēmumus – nodokļu un veselības aprūpes sistēmu pilnveidošanai, maksātspējas procesa caurskatāmības uzlabošanai un banku sektora sakārtošanai un citās jomās.

Diemžēl ir arī darbi, kas pamatoti saņēmuši kritiku.

Mēs esam arī pieredzējuši partiju kvotas un budžeta nakti, kad atsevišķi deputāti, lai atjaunotu spēkus, par spilvenu izmantoja budžeta projektu. Tāpat bijuši neauglīgi strīdi par izglītības reformu un teju ierasta pēdējā brīža risinājumu prakse, kad trešajā lasījumā tiek atbalstīti pa sētas durvīm atnesti, līdz galam neizstrādāti un pienācīgi neapspriesti priekšlikumi.

Lai arī vairākus gadus Saeima strādāja pie Saeimas kārtības ruļļa grozījumiem, pietrūka politiskās gribas šo darbu novest līdz galam. Tomēr piedāvātie likumdošanas procesa pilnveidojumi nebūtu noliekami kādā dziļā atvilktnē, bet iesāktais darbs ir jāpabeidz.

No tiesnešiem, uzņēmējiem un cilvēkiem pašvaldībās bieži nākas dzirdēt, ka likumos ietvertās normas nav saprotamas. Un tas nav saistīts ar likuma normu lasītāja zināšanām vai izglītības līmeni, bet gan pašām normām, kas ir neskaidri formulētas un bieži vien vēl neskaidrākas ir to piemērošanas iespējas.

Tāpēc esmu aicinājis un arī šobrīd aicinu deputātus - katram, pilnīgi katram likumam izstrādāt sākuma un gala anotācijas, lai ikvienam būtu informācija par Saeimas veiktajām izmaiņām un padarīto darbu. Sabiedrības neuzticēšanās valsts varai un parlamentam bieži ir saistīta tieši ar to, ka neskaidrojam savu darbu un nesarunājamies ar sabiedrību saprotamā valodā.

Mēs gadiem runājam par lobēšanas regulējuma nepieciešamību. Bet šī sasaukuma laikā Saeima nav spējusi pieņemt pat tik elementāru normu, kas paredzētu obligātu pienākumu rakstveidā pamatot katru priekšlikumu un atklāt, ar ko notikušas konsultācijas konkrēto likuma normu izstrādes laikā.

Cienījamās dāmas, godātie kungi!

Valsts daudzu gadu garumā ir veidojusi deformētu sistēmu, kura pieļauj, ka ienesīgākā profesija ir saistīta ar uzņēmumu likvidēšanu, nevis to veidošanu un biznesa attīstīšanu. To, ko daudzi godprātīgi uzņēmēji nenopelna mūža laikā, daži maksātnespējas administratori nopelna pāris mēnešos vai gada laikā.

Latvijas ekonomikas attīstībai un iedzīvotāju labklājības celšanai ir vajadzīgi maksātspējīgi un plaukstoši uzņēmumi, nevis pārtikuši maksātnespējas administratori!

Maksātnespējas sektors nav vienīgais, kura darbība liek uzdot jautājumus. Arī tieslietu sistēma raisa pamatotus jautājumus – kāpēc vēl aizvien sabiedrība maksā par tiesu sistēmas smagnējumu, pavisām un iespējams pat apzinātām kļūdām? Efektīvu un ātru tiesas aizsardzību sagaida ikviens mūsu valsts iedzīvotājs un sabiedrība kopumā. Tas ir svarīgi gan uzņēmējdarbības veicināšanai Latvijā, gan ārvalstu investīciju piesaistei.

Tāpat kā maksātnespējas administratoru rindām jāattīrās, tāpat tiesu varai no sava vidus jāizstumj negodprātīgie tiesneši.

Par tiesnešiem ir jāstrādā godīgiem augstākās raudzes profesionāļiem. Teorētiskas likumu zināšanas ir svarīgas. Bet daudz svarīgāka ir drosme kalpot taisnīgumam un nepieļaut taisnīguma nozagšanu.

Parlaments mainās, bet nedrīkst apstāties pie sasniegtā, jo, kā redzam, darāmā joprojām ir daudz. Saeimai ir jāmainās no likumdevēja, kas galvenokārt nodarbojas ar vakardienas un aizvakardienas problēmām, reizēm pat pašu radītām, uz labu pārmaiņu līderi mūsu valsts attīstībai svarīgiem jautājumiem visas sabiedrības interesēs. Es gribu vēlreiz atgādināt, ka likumdošanas darbs nav tikai sabiedrisko attiecību jautājums – tas ir nopietns darbs.

Deputāti!

Jūsu darbs 12. Saeimā tuvojas noslēgumam. Paldies katram, kas šajā laikā ir atbildīgi un pēc labākās sirdsapziņas strādājis valsts un sabiedrības interešu labā.

Tos, kuri no jums apsver savas iespējas kandidēt nākamajās Saeimas vēlēšanās, es aicinu ikvienu savu lēmumu balstīt, sniedzot atbildi sev uz jautājumu “ko es varētu paveikt savas valsts labā”, nevis – “ko es no tā iegūšu”. Tad arī šajās vēlēšanās mēs sacentīsimies ar idejām un labākiem piedāvājumiem mūsu valsts attīstībai un iedzīvotāju labklājības celšanai.

Priecīgus vasaras saulgriežus! Vēlu visiem uzkrāt spēkus jaunam darba cēlienam, izbaudīt vasaru skaistajos Latvijas laukos un smelties spēku un enerģiju mūsu simtgades Dziesmu un deju svētkos!